

PATVIRTINTA
Nacionalinio egzaminų
centro direktoriaus
2010 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 6.1-S1-34

**2010 M. FIZIKOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIES
VERTINIMO INSTRUKCIJA**

Pagrindinė sesija

I dalis

Kiekvieno I dalies klausimo teisingas atsakymas vertinamas 1 tašku.

KLAUSIMŲ SU PASIRENKAMUOJU ATSAKYMU TEISINGI ATSAKYMAI

Uždavinys	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Teisingas atsakymas	A	C	A	B	D	A	D	C	D	B
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	B	C	A	B	A	D	A	D	C	B
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	C	A	C	B	C	B	D	D	B	A

II dalis

Teisingas atsakymas į kiekvieną II dalies (1–10) klausimą vertinamas 1 tašku.

	Teisingas atsakymas
B→ 1. Judesio kiekis	4
B→ 2. Standumas	2
B→ 3. Varža	6
B→ 4. Elektrinė talpa	8
5. Magnetinis srautas	9
B→ 6. Darbas džauliais, atliktas nugalint oro pasipriešinimą	38
B→ 7. Žemės tankis SI vienetais	1600
B→ 8. Transformatoriaus antrinėje apvijoje yra vijų	500
9. Įtampa voltais tarp skrendančio lėktuvo sparnų galų	0,24
10. Didžiausios eilės spektras, kurį dar galima stebėti	3
Iš viso 10 taškų	

III dalis

1 klausimas		9 taškai
B→1.	Toks pat kaip pradinis.	1
<i>Iš viso</i>		<i>1 taškas</i>
B→2.	$m_1 v_1 = (m_1 + m_2) v_2, \quad m_1 = \frac{m_2 v_2}{v_1 - v_2},$ $m_1 = \frac{24 \cdot 0,8}{4 - 0,8} = 6,0 \text{ (t)}.$	1 1
<i>Iš viso</i>		<i>2 taškai</i>
B→3.	Jėgų didumas vienodas. Gali būti: $\vec{F}_1 = -\vec{F}_2$ arba $F_1 = F_2$. Pagal III Niutono dėsnį kūnai sąveikauja vienodo didumo priešingų krypčių jėgomis.	1 1
<i>Iš viso</i>		<i>2 taškai</i>
B→4.	$\Delta E = E_{k1} - E_{k2},$ $\Delta E = \frac{m_1 v_1^2}{2} - \frac{(m_1 + m_2) v_2^2}{2},$ $\Delta E = \frac{6000 \cdot 4^2}{2} - \frac{(6000 + 24000) \cdot 0,8^2}{2} = 38400 \text{ (J)} = 38,4 \text{ (kJ)}.$	1 1 1
<i>Iš viso</i>		<i>3 taškai</i>
5.	$\Delta x = \sqrt{\frac{2E_p}{k}}.$	1
<i>Iš viso</i>		<i>1 taškas</i>

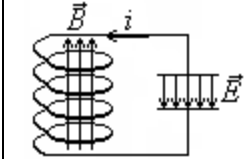
2 klausimas		8 taškai
B→1.	$F_{tr} = \mu N, \quad F_{tr} = \mu mg,$ $F_{tr} = 0,44 \cdot 4 \cdot 10 = 17,6 \text{ (N)}.$	1 1
<i>Iš viso</i>		<i>2 taškai</i>
B→2.	$s = \frac{at^2}{2}, \quad t = \sqrt{\frac{2s}{a}},$ $t = \sqrt{\frac{2 \cdot 0,80}{0,40}} = 2,0 \text{ (s)}.$	1 1
<i>Iš viso</i>		<i>2 taškai</i>
B→3.	Katino potencinės.	1
<i>Iš viso</i>		<i>1 taškas</i>
4.	$F_{atstojamoji} = \sqrt{F^2 + F^2} = F\sqrt{2},$ $F_{atstojamoji} = 38,4 \cdot \sqrt{2} \approx 54,3 \text{ (N)}.$	1 1
<i>Iš viso</i>		<i>2 taškai</i>
5.	Pavaizdavo į dešinę nukreiptą rimties trinties jėgą.	1
<i>Iš viso</i>		<i>1 taškas</i>

3 klausimas		7 taškai
1.	1→2 izobarinis,	1

3 iš 5
RIBOTO NAUDOJIMO

2010 m. FIZIKOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO PAVYZDINĖS UŽDUOTIES VERTINIMO INSTRUKCIJA

	2→3 izoterminis, 3→1 izochorinis.	1 1	<i>Iš viso</i>	<i>3 taškai</i>
2.	1→2 arba izobarinio	1	<i>Iš viso</i>	<i>1 taškas</i>
3.	3→1 arba izochorinio	1	<i>Iš viso</i>	<i>1 taškas</i>
4.	$\frac{p_1 V_1}{T_{\min}} = \frac{p_2 V_2}{T_{\max}}$, arba $pV = \frac{m}{M} RT$, arba $\frac{V_{\min}}{T_{\min}} = \frac{V_{\max}}{T_{\max}}$, $\frac{V_{\max}}{V_{\min}} = \frac{T_{\max}}{T_{\min}} = 1,1$ kartų.	1 1	<i>Iš viso</i>	<i>2 taškai</i>
4 klausimas				13 taškų
B→1.	$P = I^2 R$, $R = \frac{P}{I^2}$, $R = \frac{18}{3^2} = 2 (\Omega)$.	1 1	<i>Iš viso</i>	<i>2 taškai</i>
B→2.	$P = I \cdot U$, $P = 3 \cdot 10 = 30 (\text{W})$.	1 1	<i>Iš viso</i>	<i>2 taškai</i>
B→3.	$\eta = \frac{A_n}{A}$, $A = Pt$, $A_n = \eta Pt$, $A_n = 0,8 \cdot 30 \cdot 5 = 120 (\text{J})$.	1 1 1	<i>Iš viso</i>	<i>3 taškai</i>
4.	$E = U_{ab} + Ir$, $r = \frac{E - U_{ab}}{I}$, $r = \frac{17,5 - 16}{3} = 0,5 (\Omega)$.	1 1	<i>Iš viso</i>	<i>2 taškai</i>
5.	$I_{\max} = \frac{E}{r}$, $I = \frac{17,5}{0,5} = 35 (\text{A})$.	1 1	<i>Iš viso</i>	<i>2 taškai</i>
6.	$E' = \frac{U}{d}$, $E' = \frac{17,5}{0,05} = 350 \left(\frac{\text{V}}{\text{m}} \right)$.	1 1	<i>Iš viso</i>	<i>2 taškai</i>
5 klausimas				10 taškų
1.	$T = \frac{2\pi}{\omega}$,	1		

	$\omega = 10^8 \frac{\text{rad}}{\text{s}},$ $T = \frac{2 \cdot 3,14}{10^8} = 62,8(\text{ns}).$	1
		1
	<i>Iš viso</i>	<i>3 taškai</i>
2.	$T = 2\pi\sqrt{LC}, C = \frac{T^2}{4\pi^2 L},$ $C = \frac{(6,28 \cdot 10^{-8})^2}{4 \cdot 3,14^2 \cdot 10^{-7}} = 1,0(\text{nF}).$	1
		1
	<i>Iš viso</i>	<i>2 taškai</i>
3.	Kondensatoriuje, nes, kai $t = 0, i = 0$, todėl ritėje energija $W = \frac{Li^2}{2} = 0$.	1
		1
	<i>Iš viso</i>	<i>2 taškai</i>
4.	Elektrinio lauko linijos kondensatoriuje nukreiptos žemyn. Magnetinio lauko linijos nukreiptos į viršų.	1
		1
	<i>Iš viso</i>	<i>2 taškai</i>
5.	Stebėsime srovės stiprio, krūvio, įtampos virpesių amplitudės padidėjimą. Paminėję bent vieną.	1
	<i>Iš viso</i>	<i>1 taškas</i>

6 klausimas		6 taškai
B→1.	Pavaizdavo kritimo kampą. Pavaizdavo atspindžio kampą, lygų kritimo kampui. Pavaizdavo lūžio kampą, mažesnį už kritimo kampą.	1
		1
		1
	<i>Iš viso</i>	<i>3 taškai</i>
B→2.	Santykinis lūžio rodiklis parodo, kiek kartų pakinta šviesos greitis jai pereinant iš vienos aplinkos į kitą. Gali būti: parodo šviesos bangos ilgių santykį aplinkose.	1
	<i>Iš viso</i>	<i>1 taškas</i>
B→3.	v_3, v_2, v_1 .	1
	<i>Iš viso</i>	<i>1 taškas</i>
4.	$\sin \alpha = \frac{n_2}{n_3}.$ Gali būti: $\frac{\sin \alpha}{\sin \beta} = \frac{n_2}{n_3}$, tačiau turi būti nurodyta, kad $\beta = 90^\circ$.	1
	<i>Iš viso</i>	<i>1 taškas</i>
7 klausimas		7 taškai
B→1.	${}^4_2\text{He}$ – α dalelė arba helio atomo branduolys.	1
	${}^2_1\text{H}$ – deuteris, arba sunkiojo vandenilio branduolys.	1
	<i>Iš viso</i>	<i>2 taškai</i>

5 iš 5
RIBOTO NAUDOJIMO

2010 m. FIZIKOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO PAVYZDINĖS UŽDUOTIES VERTINIMO INSTRUKCIJA

B→2.	$\Delta m = \frac{\Delta E}{c^2},$	1
	$\Delta m = \frac{17,3 \cdot 10^6 \cdot 1,6 \cdot 10^{-19}}{(3 \cdot 10^8)^2} \approx 3,08 \cdot 10^{-29} \text{ kg.}$ Gali būti: $\Delta m \approx 0,0186 \text{ a. m. v.}$	1
<i>Iš viso</i>		<i>2 taškai</i>
3.	Pirmoje.	1
	Jos metu energija išsiskiria, vadinasi, dalis masės virto energija ($\Delta E = \Delta M c^2$).	1
<i>Iš viso</i>		<i>2 taškai</i>
4.	Helio branduolyje yra daugiau protonų.	1
	Gali būti: Protonų stūma helio branduolyje silpnina branduolinę sąveiką. Helio branduolyje didesnė elektrostatinė stūmos jėga. Skiriasi branduolių masės defektai.	
<i>Iš viso</i>		<i>1 taškas</i>